

НА ВНИМАНИЕТО НА ПЪТУВАЩИ В СТРАНИ С РАЗПРОСТРАНЕНА МАЛАРИЯ:

МАЛАРИЯ

След ликвидацията на маларията през 1965 г. в нашата страна се регистрират само внесени случаи на това заболяване. Засилващият се поток от туристи, чуждестранни студенти и мигранти към България, повечето от които от страни с разпространена малария, създава риск от възстановяване на местната трансмисия. През 2018 г. са регистрирани 8 случая на малария, от които 3 при български граждани и 5 при чужденци, от които 2 бежанци и един студент. Причинителят на тропическа малария *P. falciparum* е доказан при четирима от болелите, при трима - *P. vivax* и при един - *P. ovale*.

Маларията е трансмисивно протозойно заболяване, представляващо сериозен медицински и социален проблем за редица страни по света, поради факта, че често завършва летално при закъсняла диагноза и лечение.

Заразяването става чрез ухапване от женски комари от рода анофелес, които преди това са смукали кръв от болен от малария човек. Причинителите на болестта са четири вида едноклетъчни паразити - Плазмодиум фалципарум, Плазмодиум вивакс, Плазмодиум овале и Плазмодиум маларие. Те се откриват в кръвта на заразения човек. От тях най-тежко и често смъртоносно заболяване предизвиква причинителят на тропическата малария Плазмодиум фалципарум.

Всички хора са възприемчиви към маларията. Траен имунитет след преболеждане не се създава. Ваксина все още няма!!!

Характерни болестни прояви за маларията са пристъпите от треска – чувство на студ, придружено с вдигане на висока температура, последвано от силно изпотяване. Тези пристъпи на трескавост се повтарят през определени интервали от време, в зависимост от вида на маларийния плазмодий – всеки ден или през един или два дни. В началото на болестта, след преминаване на пристъпа и до настъпването на следващия, болният се чувства добре. Но много скоро общото състояние се влошава, съзнанието е объркано, черният дроб и далакът се увеличават. Едно от най-тежките усложнения, водещи до смърт, е маларийната кома, проявена с пълна загуба на съзнанието, поради поражаването на централната нервна система.

Диагнозата се поставя въз основа на характерната клинична картина, епидемиологична анамнеза и се потвърждава с откриване на маларийни плазмодии чрез изследване на дебела капка периферна кръв (не венозна кръв!) и кръвна натривка.

Лица, които ще пътуват в Азия, Африка и Латинска Америка могат да получат информация за страните с разпространена малария [ТУК](#).

По време на престоя в страна с разпространена малария е необходимо да се предприемат следните мерки:

1. Предпазване от ухапване от комари чрез:

- използване на инсектицидни репеленти (лосиони, кремове). Нанасят се върху кожата на откритите части на тялото вечер и през нощта. Да се предпазват лигавиците на очите и носа;

- обработване на помещенията за спане с инсектициди (спрей), използване на високочестотни вибратори, прогонващи комарите;

- използване на инсектни бариери – вечер и през нощта да се използват дрехи, покриващи ръцете и краката. Да се ношува в жилища с климатична инсталация или замрежени прозорци и тюлена мрежа над леглото.

2. Провеждане на химиопрофилактика:

Химиопрофилактиката се провежда с препарати по указание на Световната здравна организация, като тази информация може да получите [ТУК](#). Приемането на лекарства започва една седмица преди заминаването за съответната страна, продължава по време на целия престой и четири седмици след завръщане. Нито един препарат не гарантира 100% защита срещу паразитозата! Но пропускането даже на една таблетка значително увеличава риска човек да се разболее от малария.

ВНИМАНИЕ: възможно е да измине известен период от време преди проявата на първите признаци на малария!

След завръщане от страна с разпространена малария е необходимо личния лекар да бъде уведомен за проведеното пътуване. Всяко температурно състояние по време на пребиваването или след завръщането от малариен район, независимо от поставената диагноза, може да бъде проява на малария!!! Това налага незабавно извършване на специфично изследване за малария в паразитологична лаборатория!